

Prof. Dr. Katona Tamás

**A gazdaságstatisztika
oktatásának néhány kritikus
pontja
a közgazdászképzésben**

A statisztikáról sugárzott kép a közgazdászképzésben

- ❑ A Statisztika módszertani tudományként szerepel az alapképzésben, a gazdaságstatisztika és más szakstatisztikák a mesterképzésben szerepelnek.
- ❑ A statisztika vagy általános statisztika konzisztens tematikát tükröz, mint tudományos módszertan, tehát elméleti megközelítést ad.

- A szakstatisztikák, így a gazdaságstatisztika a mesterképzésbe kerültek, és nincs általánosan elfogadott, mindenütt közel azonosan oktatott ismeretanyaga.

- A közgazdászképzésben ma nem tekintik nélkülözhetetlennek a gazdaságstatisztikát.
- Ugyanakkor fontos lenne megtanítani: miként lehet a közgazdasági fogalmakat megfeleltetni mérhető statisztikai fogalmakkal.
- Szükséges bemutatni a mérés korlátait.

A mérés korlátai a gazdaságstatisztikában

- ❑ A gazdasági folyamatok ügyleteinek méréséhez csak vállalkozás (tranzaktor) szintű adatok állnak rendelkezésre.
- ❑ Nem megfigyelhető jelenségek is befolyásolják az egyes gazdasági folyamatokat (korrupció, fekete munka, jogellenes tevékenységek, stb.).
- ❑ Az alapvető fogalmakat meghatározó jogszabályi, számviteli alapok nemzetközileg nem harmonizáltak.
- ❑ A jogszabályok gyakori változásai korlátozzák az időbeli összehasonlítást.

A korlátok feloldásához a statisztikai szervezetek nemzetközileg egyeztetett és elfogadott konvenciókat (becslési és egyszerűsítési eljárásokat) alkalmaznak.

A nemzeti számlák rendszerének fontossága

- Miért célszerű ezt a témát a gazdaságstatisztika keretében oktatni
- Érdeemes megvilágítani a nemzeti számlák eredeti funkcióját
- A nemzeti számlákból hogyan következtethetünk a gazdasági növekedésre

Az EU tagállamok sorrendje az EU 28 átlaggal összehasonlított vásárlóerő paritáson számított egy főre jutó bruttó nemzeti termék alapján

2000			2010			2016		
Sor-rend	Ország	Egy főre jutó GDP az EU 28 %-ában	Sor-rend	Ország	Egy főre jutó GDP az EU 28 %-ában	Sor-rend	Ország	Egy főre jutó GDP az EU 28 %-ában
1.	Luxemburg	244	1.	Luxemburg	257	1.	Luxemburg	267
2.	Hollandia	134	2.	Hollandia	134	2.	Írország	177
3.	Írország	132	3.	Írország	130	3.	Hollandia	128
4.	Ausztria	132	4.	Dánia	129	4.	Ausztria	126
5.	Dánia	132	5.	Ausztria	126	5.	Dánia	125
6.	Svédország	128	6.	Svédország	125	6.	Svédország	124
7.	Belgium	126	7.	Belgium	121	7.	Németország	123
8.	Nagy-Britannia	119	8.	Németország	120	8.	Belgium	118
9.	Németország	118	9.	Finnország	116	9.	Finnország	109
10.	Olaszország	118	10.	Franciaország	108	10.	Nagy-Britannia	108
11.	Finnország	117	11.	Nagy-Britannia	107	11.	Franciaország	105
12.	Franciaország	115	12.	Olaszország	104	12.	Olaszország	96
13.	Spanyolország	97	13.	Ciprus	100	13.	Málta	95
14.	Ciprus	88	14.	Spanyolország	96	14.	Spanyolország	92
15.	Málta	85	15.	Görögország	85	15.	Csehország	88
16.	Görögország	84	16.	Málta	84	16.	Szlovénia	88
17.	Portugália	81	17.	Szlovénia	83	17.	Ciprus	81
18.	Szlovénia	80	18.	Csehország	83	18.	Szlovákia	77
19.	Csehország	71	19.	Portugália	82	19.	Portugália	77
20.	Magyarország	54	20.	Szlovákia	74	20.	Litvánia	75
21.	Horvátország	54	21.	Észtország	65	21.	Észtország	74
22.	Szlovákia	50	22.	Magyarország	64	22.	Lengyelország	69
23.	Lengyelország	48	23.	Lengyelország	62	23.	Görögország	67
24.	Észtország	45	24.	Litvánia	60	24.	Magyarország	67
25.	Litvánia	40	25.	Horvátország	59	25.	Lettország	65
26.	Lettország	36	26.	Lettország	53	26.	Horvátország	59
27.	Bulgária	28	27.	Románia	52	27.	Románia	59
28.	Románia	26	28.	Bulgária	45	28.	Bulgária	48

Az Európai Unió régióinak rangsora az egy főre jutó GDP alapján, az első 20 régió

Sor-	2005		2010		2015	
rend	Régió	GDP/fő az EU-28 %-ában	Régió	GDP/fő az EU-28 %-ában	Régió	GDP/fő az EU-28 %-ában
1.	Inner London – West (UK)	514	Inner London – West (UK)	545	Inner London – West (UK)	580
2.	Luxemburg (LU)	245	Luxemburg (LU)	256	Luxemburg (LU)	264
3.	Région de Bruxelles-C. (BE)	239	Région de Bruxelles-C. (BE)	220	Hamburg (DE)	206
4.	Hamburg (DE)	217	Hamburg (DE)	207	Région de Bruxelles-C. (BE)	205
5.	Inner London – East (UK)	188	Bratislavský kraj (SK)	182	Bratislavský kraj (SK)	188
6.	Oberbayern (DE)	172	Île de France (FR)	181	Praha (CZ))	178
7.	Stockholm (SE)	172	Praha (CZ)	178	Oberbayern (DE)	178
8.	Darmstadt (DE)	171	Groningen (NL)	174	Île de France (IE)	176
9.	Île de France (FR)	171	Stockholm (SE)	173	Inner London – East (UK)	175
10.	Praha (CZ)	169	Inner London – East (UK)	171	Stockholm (SE)	174
11.	Noord-Holland (NL)	169	Oberbayern (DE)	168	Noord-Holland (NL)	164
12.	Wien (AT)	168	Noord-Holland (NL)	164	Hovedstaden (DK)	163
13.	Southern and Eastern (IE)	163	Hovedstaden (DK)	163	Darmstadt (DE)	163
14.	Utrecht (NL)	162	Darmstadt (DE)	163	Stuttgart (DE)	162
15.	Berkshire (UK)	161	Wien (AT)	163	Bremen (DE)	159
16.	Bremen (DE)	159	Utrecht (NL)	161	Wien (AT)	155
17.	Groningen (NL)	156	Helsinki-Uusimaa (FI)	159	North Eastern Scotland(UK)	155
18.	Hovedstaden (DK)	154	Stuttgart (DE)	153	Utrecht (NL)	150
19.	Helsinki-Uusimaa (FI)	154	Bremen (DE)	153	Salzburg (AT)	150

Az Európai Unió régióinak rangsora az egy főre jutó GDP alapján, az utolsó 20 régió

Sor-	2005		2010		2015	
rend	Régió	GDP/fő az EU-28 %-ában	Régió	GDP/fő az EU-28 %-ában	Régió	GDP/fő az EU-28 %-ában
257.	Észak-Magyarország (HU)	41	Swietokrzyskie (PL)	48	Nord-Vest (RO)	50
258.	Észak-Alföld (HU)	40	Podlaskie (PL)	46	Podlaskie (PL)	49
259.	Swietokrzyskie (PL)	39	Nord-Vest (RO)	46	Warminsko-Mazurskie (PL)	49
260.	Vest (RO)	39	Warminsko-Mazurskie (PL)	45	Anatoliki Makedonia, (EL)	48
261.	Warminsko-Mazurskie (PL)	38	Dél-Dunántúl (HU)	43	Ipeiros (EL)	48
262.	Podlaskie (PL)	37	Lubelskie (PL)	43	Dél-Alföld (HU)	48
263.	Podkarpackie (PL)	36	Podkarpackie (PL)	43	Podkarpackie (PL)	48
264.	Yugoiztochen (BG)	35	Dél-Alföld (HU)	42	Lubelskie (PL)	47
265.	Lubelskie (PL)	35	Sud-Est (RO)	42	Sud – Muntenia (RO)	47
266.	Centru (RO)	34	Sud – Muntenia (RO)	42	Dél-Dunántúl (HU)	45
267.	Nord-Vest (RO)	33	Észak-Alföld (HU)	41	Észak-Magyarország (HU)	45
268.	Severoiztochen (BG)	32	Észak-Magyarország (HU)	39	Észak-Alföld (HU)	43
269.	Sud-Est (RO)	30	Sud-Vest Oltenia (RO)	39	Sud-Vest Oltenia (RO)	40
270.	Severen tsentralen (BG)	29	Severoiztochen (BG)	36	Severoiztochen (BG)	39
271.	Sud – Muntenia (RO)	29	Yugoiztochen (BG)	36	Yugoiztochen (BG)	39
272.	Severozapaden (BG)	28	Yuzhen tsentralen (BG)	32	Nord-Est (RO)	34
273.	Yuzhen tsentralen (BG)	28	Nord-Est (RO)	31	Severen tsentralen (BG)	33
274.	Sud-Vest Oltenia (RO)	27	Severen tsentralen (BG)	30	Yuzhen tsentralen (BG)	33
275.	Mayotte (FR)	23	Severozapaden (BG)	28	Mayotte (FR)	32
276.	Nord-Est (RO)	23	Mayotte (FR)	28	Severozapaden (BG)	29

Az Európai Unió tagállamainak sorrendje a háztartások vásárlóerő paritáson mért egy főre jutó fogyasztásának EU28 átlaghoz viszonyított értéke alapján

2005			2010			2016		
Sor-rend	Ország	Egy főre jutó fogyasztás az EU 28 %-ában	Sor-rend	Ország	Egy főre jutó fogyasztás az EU 28 %-ában	Sor-rend	Ország	Egy főre jutó fogyasztás az EU 28 %-ában
1.	Luxemburg	155,0	1.	Luxemburg	142,3	1.	Luxemburg	136,1
2.	Nagy Britannia	131,3	2.	Nagy Britannia	119,0	2.	Nagy Britannia	122,2
3.	Németország	118,3	3.	Németország	117,6	3.	Ausztria	118,4
4.	Ausztria	118,3	4.	Ausztria	116,9	4.	Németország	117,1
5.	Olaszország	114,5	5.	Ciprus	114,8	5.	Belgium	108,2
6.	Hollandia	114,5	6.	Olaszország	112,7	6.	Írország	108,2
7.	Írország	113,0	7.	Belgium	109,2	7.	Olaszország	107,0
8.	Ciprus	109,2	8.	Írország	108,5	8.	Dánia	106,3
9.	Belgium	107,6	9.	Dánia	107,0	9.	Finnország	105,7
10.	Görögország	106,9	10.	Finnország	105,6	10.	Ciprus	103,2
11.	Franciaország	106,1	11.	Franciaország	104,9	11.	Hollandia	103,2
12.	Dánia	103,1	12.	Hollandia	104,9	12.	Franciaország	101,9
13.	Spanyolország	102,3	13.	Görögország	102,1	13.	Svédország	98,1
14.	Finnország	98,5	14.	Svédország	100,7	14.	Spanyolország	95,6
15.	Svédország	97,7	15.	Spanyolország	96,5	15.	Litvánia	89,9
16.	Portugália	92,4	16.	Portugália	94,4	16.	Portugália	89,9
17.	Málta	88,5	17.	Málta	84,5	17.	Görögország	83,5
18.	Szlovénia	81,7	18.	Szlovénia	82,4	18.	Málta	82,3
19.	Csehország	67,2	19.	Szlovákia	76,1	19.	Szlovénia	81,6
20.	Litvánia	61,1	20.	Csehország	71,8	20.	Szlovákia	75,9
21.	Szlovákia	59,5	21.	Litvánia	69,0	21.	Csehország	75,3
22.	Horvátország	58,8	22.	Lengyelország	67,6	22.	Lettország	73,4
23.	Magyarország	58,8	23.	Horvátország	61,3	23.	Lengyelország	73,4
24.	Észtország	57,3	24.	Észtország	59,2	24.	Észtország	70,3
25.	Lengyelország	55,7	25.	Lettország	59,2	25.	Románia	65,8
26.	Lettország	54,2	26.	Magyarország	58,5	26.	Horvátország	62,0
27.	Bulgária	45,0	27.	Románia	57,0	27.	Magyarország	60,1
28.	Románia	42,7	28.	Bulgária	50,7	28.	Bulgária	53,2

Az adatok megbízhatóságának dilemmája

- ❑ Mit jelent az adatok verifikálása
- ❑ A statisztikai adatgyűjtés egyre inkább a szekunder forrásokra, kitüntetetten az igazgatási célú adatközlésekből történő átvételekre épít
- ❑ az adatminőség újabb csapdája

- A mintavételek adatainak értékelése
- Optimális mintanagyság és az időbeli, anyagi és jogi korlátok következményei

Köszönöm a figyelmet!